

Tuomarikoulutus 2018

Sääntötesti

1

Viimeistään puoli tuntia ennen ottelun aloittamista pidetään alkupuhuttelu. Keitä alkupuhuttelussa on mukana? Miksi alkupuhuttelu on tärkeää ja mitä asioita siinä on otettava esiin?

- **Alkupuhuttelussa ovat mukana joukkueiden pelinjohtajat sekä ottelun tuomaristo (aluesarjoissa ainakin pt + st)**
- **Alkupuhuttelussa kerrotaan ottelutapahtuman tärkeimmät asiat: tuomaristo, rajoitukset, joukkueiden kokoonpanot (=ilmoitettu kirjurille), kapteeni, puheoikeus, kentän erityispiirteet**
- **Tärkeää on tavata ja luoda hyvä ilmapiiri ottelulle!**

2

Miten erotat naisten ja miesten pallot? Mistä sarjasta alkaen käytetään miesten palloa? Entä missä sarjoissa pelataan tenavapallolla?

- **Naisten pallossa on pieni ”pollukka” (ympyrä, piste)**
- **C-pojista alkaen pelataan miesten pallolla**
- **Tenavapalloa käytetään E-, F- ja G-tyttöillä sekä F- ja G-pojilla**

3

Miten toimitaan, jos tuomari loukkaantuu pelin aikana eikä voi jatkaa tuomitsemistaan? Entä jos tuomari puuttuu pelistä jo pelin alkaessa?

- **Tilalle otetaan, jos mahdollista, katsomosta jääviystaulukon mukaisesti sopiva tuomari. Ellei sellaista ole, käytetään vierasjoukkueen mukana kentälle tullutta tuomaria.**
- **Samoin toimitaan ennen ottelua, jos tuomari puuttuu**

4

Kuka tarkastaa ja allekirjoittaa pöytäkirjan? Mikä on tärkein tarkastettava asia?

- **Pelituomari**
- **Tärkeintä on ottelun lopputuloksen tarkastaminen: juoksujen määrät jaksoissa sekä lopputuloksen oikeellisuus**
- **Tuomarin on hyvä pitää itsellään kirjanpitoa ottelun aikana sekä seurata tulostaulua**

5

Nro 4 vaihdetaan ottelussa numeroon 10. Mitä tehdään jokerin käyttämille 10-numeroille?

Kymppinumerot jätetään vaihtopenkille odottamaan mahdollista vaihtoa: jos peliin numeroksi 4 tullut pelaaja vaihdetaan takaisin jokeriksi, hän käyttää alkuperäistä numeroa 10

Kukaan muu ei voi tätä numeroa käyttää

6

Syöttöjen tuomitsemisessa on tärkeää tietää sääntöjen määräykset.
Mitä säännöissä määrätään

- a) alkuasennosta?
- b) syöttöliikkeestä?
- c) syötön korkeudesta?
- d) väistämisestä?

• **Vastaukset säännöistä, § 25**

7

Kun lyömättä jätetty syöttö osuus lyöjään tuomitaan kuten estäminen. Anna esimerkki, milloin syötetyn pallon osuessa lyöjään ei estämistä tuomita?

- **Pallo kimpoaa syöttölaudasan reunasta ja osuu lyöjään eikä lyöjä ole tahallaan pallon tiellä. Osuman jälkeen lyöjän on myös väistettävä lukkaria, jotta hän saa pallon haltuunsa vapaasti.**
- **Nämä kaksi asiaa pitää tuomarin käsitellä erikseen. Onko osuma tahaton? Jos tahaton, niin sen jälkeen seurataan, että lyöjä antaa lukkarille esteettömän mahdollisuuden ottaa pallo haltuunsa.**
- **Pelin lukua kuitenkin tilanteissa, missä kukaan ei etene; lyöjä voi vaikka antaa pallon lukkarille**

8

Lukkari syöttää etutilanteessa kolme väärää syöttöä ja ulkojoukkueen pelinjohtaja päättää vaihtaa lukkaria. Sisäjoukkue on kuitenkin sitä mieltä, ettei kesken lyöntivuoron saa vaihtaa lukkaria kenttäpelaajaan. Onko ulkopelipaikkojen vaihtamisessa rajoituksia?

- **Ulkopelipaikkoja voidaan vaihtaa rajoituksetta**

9

Joukkueen numero neljä järjesteele etutilanteen ja ulkojoukkueen lukkari lähtee hakemaan syöttöoikeutta ykköspesältä. Numero viisi astelee kotipesään. Lupaheiton palautus menee kuitenkin harhaan kotipesästä ja etutilanne muuttuu takatilanteeksi. Samalla sisäjoukkue vaihtaakin numero viiden tilalle jokerin lyöjäksi ja lukkari hakee syöttöoikeiden. Menikö kaikki oikein?

- **Mikäli nro 5 ei ole kotipesässä lyöntiaikeissa kun lukkari tulee sinne pallo hallussaan ensimmäisen kysyntäheiton jälkeen, jokeri voidaan vielä vaihtaa lyömään**

10

Lyöjä on lyömässä pomppua ja lukkari syöttää pahan taktisen takaväärän lyöjää kohti. Lyöjä jättää lyömättä kuultuaan väärähuudon, mutta hämääntyy syötöstä niin, ettei ehdi väistää sitä. Putoava syöttö osuu lyöjää sääreen ja kimmahdaa siitä sivulle niin, että lukkari ei saa poltettua syötöstä lähtenyttä etenijää kakkoselle. Tuomarin ratkaisu?

- **Lyöjä estää, jolloin lyöjä ja kakkoselle lähtenyt etenijä poltetaan**

11

Etutilanne, nro 1 lyö toisen lyönnin ja irtoaa kotipesästä, mutta ei ehdi ykköselle, kun kolmoselle tulee kolmas palo. Kuka aloittaa lyönnit seuraavassa vuorossa?

Nro 1

12

Kotijoukkue joutuu ahdinkoon aluesarjan pelissä toisella jaksolla ja tappio näyttää selvältä. Tarkkaavainen kotiyleisö huomaa, että osassa vierasjoukkueen kypäriä ei näyttäisi olevan CE-merkintää. He vaativat omaa joukkuettaan puuttumaan asiaan ja pelinjohtaja pyytääkin päästä tuomarin puheille asiasta. Miten tuomari ratkaisee tilanteen?

- **Tuomari ilmoittaa lyhyesti, ettei tuomareilla, vastustajalla tai katsojilla ole oikeutta tarkastaa CE-merkintää. Vastuu siitä on pelaajilla itsellään. Peliä jatketaan ripeästi.**

Miten toimitaan joukkueen mukana olevien huoltajien (=toimihenkilöiden) arvostellessa tuomariston toimintaa? Entä, mikäli he huutelevat ärsyttäen vastustajalle?

- **Mikäli arvostelu on lievää, tuomari kertoo huoltajalle lyhyesti, ettei hänellä ole oikeutta puuttua pelin tapahtumiin kentällä. Samalla hän huomauttaa henkilöä ja ilmoittaa, että seuraavasta vastaavasta rikkeestä hänet poistetaan yleisörajan taakse.**
- **Samoin menetellään, jos huoltajat huutelevat vastustajalle**
- **Huom! Pöytäkirjaan merkittyjen joukkueen jäsenten rikkeiden tuomitsemisessa noudatetaan pelisääntöjä ja ohjetta näkemysratkaisujen protestoinnin käsittelystä**
- **Millaisesta toimihenkilön rikkeestä voidaan tuomita varoitus, joka merkitään puheoikeuden käyttäjälle?**

14

Milloin rajoitus astuu voimaan, kun pallo menee lyönnistä rajoitusalueelle? Entä kun se menee heitosta rajoitusalueelle? Kuka tai ketkä näyttävät etenemisrajoitus-merkkiä?

- **Lyönnin mennessä rajoitusalueelle, rajoitus astuu voimaan lyöntihetkestä (osumahetkestä)**
- **Heitossa siitä, kun pallo ylittää rajoitusalueeksi ilmoitetun rajan**
- **Rajoitusalue kerrotaan tarkasti alkupuhuttelussa**
- **Rajoitusmerkin näyttää ensimmäisenä se tuomari, jonka läheltä pallo rajoitusalueelle menee. Sen jälkeen kaikki muutkin tuomarit näyttävät saman merkin. Rajoitusmerkin poistaa sama tuomari, joka sen ensimmäisenä näyttikin.**

15

Lyöjä lyö ajolähdössä viimeisellään hudin, kukaan ei etene ja pallo toimitetaan ykköspesälle. Lyöjä palaa, mutta ulkojoukkue ei ymmärrä pallottaa muita etenijöitä pesiltään. Miten ykkösellä ollut etenijä voi saada pesäturvansa takaisin?

- **Lukkarin syöttäessä ensimmäisen syötön seuraavalle lyöjälle. Syötön laadulla ei ole merkitystä**

16

Viimeisen vuoroparin tasoittava, sisäjoukkue on yhden juoksun häviöllä viimeisen lyöjän tullessa lyömään kahden palon ykköstilanteessa.

Ensimmäinen lyönti livahtaa kakkospuolelta läpi ja kenttä rullaa. Lyöjä lähtee yrittämään kunnaria ja on astumassa kolmoselle, kun kotipesään tulee tiukka pesäkilpa. Millaisiin tuloksiin jakso voi päättyä?

- **Jakso päättyy sisäjoukkueen juoksun tappioon (kolmas palo syntyy kotipesään ennen kunnaria)**
- **Jakso päättyy sisäjoukkueen yhden juoksun voittoon (kunnari + etenijä ehtivät kotipesään)**
- **Jakso päättyy tasan (kunnarin tekijä ehtii kolmoselle ennen kuin kolmas palo syntyy kotipesään)**
- **Mitä muita vaihtoehtoja voisi olla?**
- **Korostetaan tuomareiden yhteistyötä ja tilanteen ennakointia (tehtävät, seuranta, merkit)**

17

Vierasjoukkueen lyödessä neljännessä vuoroparissa kirjuri ilmoittaa, että lyömässä on pelaaja, jonka vaihdosta ei ole ilmoitettu hänelle. Pelituomarikaan ei muista kuulleensa vaihdosta ja viheltää pelin seis. Syöttötuomari kertoo, että joukkue ilmoitti hänelle jo kolmannen vuoroparin sisävuorossa vaihtavansa pelaajan loukkaantumisen vuoksi. Vaihdettu pelaaja ei kuitenkaan tullut lyöntivuoroon vielä siinä vuorossa. Miten toimitaan?

- **Tuomari on hyväksynyt vaihdon, joten siitä ei aiheudu mitään tuomioita. Kirjuri tekee vaihdosta merkinnän pöytäkirjaan.**
- **Tuomari huomauttaa sisäjoukkuetta kirjurin informoimisen pakollisuudesta**
- **Tuomarit huomauttavat toisiaan asian huonosta hoitamisesta!**

18

Viimeisen tasoittava, ajolähtö, toiseksi viimeisen lyöjän viimeinen lyönti. Kolmoselta etenijä lähtee lyönnistä, samoin kuin lyöjä, mutta ykkösellä ja kakkosella olevat etenijät seisovat pesillään siihen saakka, kun lyönti päättyy takarajalla kopiksi. Sen jälkeen lyöjä ja kaikki etenijät juoksevat seuraavalle pesälle. Etenijä ehtii kolmospesälle niukasti ennen kuin pallo päättyy pesällä olevan ulkopelaajan haltuun. Miten jatketaan?

- **Peli poikki. Kotipesään edennyt haavoittuu, ykköselle tuomitaan tuplahaava ja kolmoselle edennyt palautetaan kakkoselle: ei etenemisoikeutta, koska hän oli kopinottohetkellä kakkospesässä. Palautuksen jälkeen peli vihelletään käyntiin ja odotetaan, josko sisäjoukkue osaa tehdä palon kakkosella olijasta.**
- **Muistetaan, miten etenijä voi saada pesäturvan takaisin, mutta sitä ei voi kertoa ulkojoukkueelle etukäteen**

19

Jokeri lyö kotiutuslyöntinsä kolmospesän taakse pitkälle rajaviivalle. Koppari tekee hyvän ulkopelisuorituksen ja onnistuu estämään läpilyönnin. Kolmostuomari katsoo lyönnin menneen rajan yli ja heilauttaa laikkaansa laittoman merkiksi. Pelituomari viheltää laittoman ja suoraan syötöstä kotiin lähtenyt etenijä tulee takaisin kolmoselle. Kolmostuomari käy varmistamassa lyönnin oikeellisuuden ja toteaa sen olleen kuitenkin sisällä. Mitäs nyt tehdään?

- **Uuden säännön mukaan tuomari voi tuomita tilanteen niin kuin se tuomarin harkinnan mukaan olisi mennyt ilman väärää vihellystä. Kolmosella oleva etenijä oli aktiivinen ja olisi tuonut tässä esimerkkitapauksessa juoksun. Hyväksytään juoksu ja peli jatkuu.**
- **Tuomarit voivat tarvittaessa kokoontua varmistamaan tapahtumien kulun**
- **Korostetaan tuomarin toimintaohjetta: aina pienissäkin epäselvissä tapauksissa lyönnin oikeellisuus on tarkistettava ennen näyttöä!**

